

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
«30» серпня 2024 року,
протокол № 2.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

«30» серпня 2024 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»**

**для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 281 Публічне управління і адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління і адміністрування**

РОЗРОБНИКИ:

Доцентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, кандидатка психологічних наук, доцентка
«25» серпня 2024 року

_____ Оксана ГУМЕНЮК

Асистентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
«26» серпня 2024 року

_____ Олена ШКОЛЬНИК

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
«29» серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, доктор філософських наук, професор
«29» серпня 2024 року

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

Деканеса факультету публічного управління, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«29» серпня 2024 року

_____ Тетяна ПІДЛІСНА

ПОГОДЖЕНО:

Рішення методичної ради університету
«29» серпня 2024 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«29» серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни		2
2.	Заплановані результати навчання		4
3.	Програма навчальної дисципліни		6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		9
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	9
	4.2.	Аудиторні заняття	10
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	10
5.	Методи навчання та контролю		10
6.	Схема нарахування балів		11
7.	Рекомендовані джерела		12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		13

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	28 Публічне управління і адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	–	281 Публічне управління і адміністрування
3.	Назва спеціалізації	–	відсутня
4.	Назва дисципліни	–	Конфліктологія
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ППО 18
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій (ДФН) / четвертий (ЗФН)
10.	Семестр	–	шостий (ДФН) / сьомий (ЗФН)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,0 / 90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	38
	% від загального обсягу	–	42,2
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	47,3
	семінарські заняття (годин)	–	20
	% від обсягу аудиторних годин	–	52,6
	самостійна робота (годин)	–	52
	% від загального обсягу	–	57,7
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	3,0
	самостійної роботи	–	4,0
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	10
	% від загального обсягу	–	11,1
	лекційні заняття (годин)	–	6
	% від обсягу аудиторних годин	–	60
	семінарські заняття (годин)	–	4
	% від обсягу аудиторних годин	–	40
	самостійна робота (годин)	–	80
	% від загального обсягу	–	88,8

Форма семестрового контролю	– Екзамен
Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– «Психологія» «Соціологія» «Філософія» «Комунікативний менеджмент»
2) супутні дисципліни	– «Основи трудового права»
3) наступні дисципліни	– «Самоменеджмент»
Мова вивчення дисципліни	– Українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Конфліктологія» забезпечує *програмні компетентності та результати навчання*, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр публічного управління та адміністрування»:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ПР 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПР 7. Уміти організувати та брати участь у волонтерських/культурноосвітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПР 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

**Після завершення вивчення дисципліни
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:**

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

1.1) розуміти поняття конфліктології, об'єкт і предмет конфліктології, етапи становлення та напрямки конфліктології, актуальні проблеми сучасної конфліктології;
1.2) визначати сутність конфлікту та його структуру;
1.3) характеризувати динаміку та причини конфлікту;
1.4) розрізняти види конфліктів у суспільстві та їх особливості, специфіку внутрішньоособистісного, міжособистісного та міжгрупового конфліктів;
1.5) знати психологічні особливості механізму виникнення конфліктів;
1.6) аналізувати теорії поведінки особистості в конфлікті та технології управління конфліктами;
1.7) визначати психологічні умови попередження та розв'язання конфліктів.
2. Розуміння
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати конфлікт як взаємодію, що зорієнтована на досягнення взаєморозуміння й суб'єкт-суб'єктного рівня спілкування;
2.2) розкривати зміст найбільш передових концептуальних аспектів в галузі конфліктології;
2.3) інтерпретувати вплив конфліктології на формування корпоративної культури, здійснення ефективної управлінської роботи;
2.4) розумітись на сутності процесу формування та розвитку конфліктологічної компетентності.
3. Застосування знань
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) формувати і застосовувати ефективні стратегії попередження та розв'язання конфліктів на основі принципів сучасної конфліктології, суб'єкт-суб'єктного рівня взаємодії, використовувати отримані знання для попередження та регулювання конфліктів;
3.2) використовувати технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті;
3.3) виявляти механізм та причини соціальних конфліктів;
3.4) визначати етапи виникнення конфлікту з метою подальшого його розв'язання;
3.5) розпізнавати внутрішньоособистісний конфлікт;
3.6) виявляти основні етапи переговорного процесу;
3.7) визначати шляхи розв'язання конфліктів у галузі управління та адміністрування;
3.8) використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з питань конфліктології;
3.9) виявляти повагу до різноманітних національних та етнічних спільнот, співпрацювати з носіями різних історичних, політичних, релігійних, культурних, сімейних та особистісних цінностей;
4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) виокремлювати знання з конфліктології, необхідні задля ефективного управління;
4.2) демонструвати здатність застосовувати стилі вирішення міжособистісних конфліктів;
4.3) змістовно аналізувати основні види конфліктів;
4.4) здійснювати критичний аналіз помилкових стратегій поведінки у конфліктних ситуаціях, розрізняти їх якісну відмінність від ефективних стратегій попередження, регулювання та розв'язання конфліктів на основі принципів сучасної гуманістичної конфліктології.
5. Синтез

<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) поєднувати елементи етичних, соціологічних, психологічних, конфліктологічних знань в єдине ціле з метою формування власної ефективної стратегії поведінки у конфліктах;
5.2) інтегрувати та використовувати знання з інших дисциплін (філософії, етики, соціології, психології, теорії управління, менеджменту в органах публічного управління) у процесі вивчення конфліктології;
5.3) розвивати конфліктологічну компетентність, поєднуючи теоретичні та практичні аспекти конфліктології;
5.4) обґрунтовувати необхідність знань з конфліктології для фахівців галузі публічного управління та адміністрування;
5.5) пропонувати способи гармонійного поєднання вербальних та невербальних засобів ділового спілкування у процесі розв'язання конфліктів.
6. Оцінювання
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати значення знань тем з курсу «Конфліктологія» для формування високого рівня професійної культури управління;
6.2) порівнювати моделі та стратегії розв'язання конфліктів;
6.3) пояснювати відмінності між різними стратегіями попередження та розв'язання конфліктів, оцінювати їхній вплив на формування корпоративної культури, позитивного корпоративного іміджу;
6.4) вибирати з різноманіття конфліктологічних концепцій окремі положення, важливі для формування власної громадянської позиції, особистісного та професійного самовдосконалення та самовираження;
6.5) розуміти сутність сучасних концепцій конфліктології та їхнє значення в модернізації суспільства.
7. Створення (творчість)
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) застосовувати отримані знання в процесі комунікації і формуванні власної стратегії розв'язання конфліктів;
7.2) користуватися потенціалом діалогових форм ділового спілкування, дискурсивних практик в процесі обговорення конфліктних ситуацій, а також в управлінні конфліктами;
7.3) готувати повідомлення про актуальні проблеми конфліктології, давати аргументовані коментарі стосовно різних стратегій розв'язання конфліктів та поведінки під час них;
7.4) розвивати конфліктологічну компетентність, поєднуючи теоретичні та практичні аспекти отриманих знань через моделювання форм ділового спілкування в ділових та рольових іграх та симуляціях медіацій;
7.5) виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики;
7.6) виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Конфліктологія»

Конфліктологія як наука про зіткнення, проблемне функціонування особи, суспільства, природи та взаємодії людини і природи. Конкуренція, суперництво, змагання, ворожість, криза і суперечність як основні поняття та категорії конфліктології. Зв'язок конфліктології з іншими науками. Методи наукових досліджень як способи пізнання дійсності, за допомогою яких отримують достовірні дані що використовують для побудови

наукових теорій та розробки практичних рекомендацій. Критерії валідності методу. Функції конфліктології у суспільстві.

Тема 2. Історія розвитку конфліктології

Виникнення конфліктології як відносно самостійної теорії. Розвиток конфліктології як напряму філософії і психології. Зв'язок конфліктологічної практики з подіями у психології. Етапи еволюції конфліктологічних поглядів в історії філософії. Соціально-історичні передумови виникнення конфліктології. Теоретичні передумови виникнення конфліктології. Основні принципи дослідження конфліктів. Теорії вчених, з іменами яких пов'язане становлення конфліктології як відносно самостійної дисципліни. Основні проблеми науки на сучасному етапі розвитку.

Тема 3. Природа та діагностика конфліктів

Конфлікт як зіткнення двох або більше різноспрямованих сил, з метою реалізації інтересів в умовах протидії. Причини виникнення конфлікту: розподіл ресурсів. відмінності у цілях. взаємозалежність задач; відмінності в уявленнях і цінностях; низький рівень комунікації. незбалансованість робочих місць; неправильний контроль. відмінності у манері поведінки і у життєвому досвіді; відсутність пошани до авторитетних у групі осіб; недостатня мотивація. Конфліктоген як причина конфлікту. Типи конфліктогенів. Діагностика конфлікту.

Тема 4. Основні концепції сучасної зарубіжної теорії конфліктності

Модель соціального революційного конфлікту та соціального перетворення. Шляхи зниження гостроти конфлікту за допомогою послаблення емоційних зв'язків, зниження згуртованості членів групи та посилення ізольованості і розрізненості групи. Умови перетворення звичайних груп у конфліктні у теорії Р. Дарендорфа. Причинні зв'язки збереження та відтворення інтеграції системи у теорії Л. Козера. Конфлікт як патологічна поведінка у біхевіористичному тлумаченні конфлікту. Вплив конкурентної та кооперативної системи оцінювання на взаємини у групі. Недоліки та переваги ситуаційного підходу. Характеристика когнітивістських підходів.

Тема 5. Конфлікт як соціальний феномен

Характеристика конфлікту як соціального феномену. Необхідні і достатні умови виникнення конфлікту. Аналіз основних причин виникнення конфлікту. Характеристика протидії суб'єктів соціальної взаємодії. Графічна структура конфлікту. Визначення причин конфлікту, їх класифікація. Типи конфліктних ситуацій.

Тема 6. Теорії механізмів виникнення конфлікту

Конфлікт як зіткнення інтересів, думок, оцінок, емоцій або дій людини, що вступили у взаємодію. Типи конфліктогенів. Сутність закону ескалації конфлікту. Алгоритм трансактного аналізу Правила безконфліктної взаємодії. Правила виникнення і способи вирішення конфліктів. Поведінкові характеристики Дитини, Дорослого, Батька.

Тема 7. Внутрішньоособистісний конфлікт

Внутрішньоособистісний конфлікт як конфлікт всередині психологічного світу особистості, який представляє собою зіткнення її протилежно спрямованих мотивів (потреб, інтересів, цінностей, цілей, ідеалів). Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Основні концепції внутрішньоособистісних конфліктів (З. Фрейд, К. Хорні, Е. Фромм, А. Адлер, Е. Еріксон). Види та форми прояву внутрішньоособистісних конфліктів. Основні причини внутрішньоособистісних конфліктів. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів. Способи вирішення внутрішньоособистісних конфліктів.

Тема 8. Міжособистісні конфлікти як найпоширеніший тип конфлікту

Міжособистісні конфлікти як найпоширеніший тип конфлікту. Причини виникнення міжособистісних конфліктів. Причини конструктивних конфліктів в організації: незадоволеність оплатою; несприятливі умови праці; недоліки в організації праці; невідповідність прав і обов'язків; незручний графік роботи; прогалини в технології; низький рівень дисципліни. Причини деструктивних конфліктів: неправильні дії керівника; неправильні дії підлеглих; неправильні дії керівника і підлеглих. Стилі вирішення міжособистісних конфліктів.

Тема 9. Конфлікти в системі управління та адміністрування

Емоції та їх вплив на поведінку людини. Керування емоційними станами. Конфліктні емоційні стани та їх вплив на професійну діяльність управлінця. Особливості управлінської діяльності. Алгоритм поведінки управлінця. Види конфліктів у галузі управління та адміністрування. Управління та запобігання конфліктам в системі публічного управління та адміністрування. Технології поведінки управлінця в конфлікті.

Тема 10. Сімейні конфлікти

Сім'я як особливого роду соціальна група, що призначена для оптимального задоволення потреб у самозбереженні і самоствердженні. Етапи розвитку сім'ї: ріст, становлення, розквіт, Характеристика типів сімейних взаємин: диктат, опіка, невтручання, співробітництво. Рівні подружніх взаємин: функціонально-рольові (статусні); емоційно-оціночні; особистісно-сміслові. Етико-психологічні моделі сім'ї: 1) подружжя добре підготовлене в етичному плані, з рівним статусом; 2) подружжя виділяється високою культурою спілкування (але статус не є рівним); 3) подружжя не підготовлене в плані етики спілкування, але з однаковим статусом; 4) подружжя не володіє етичною культурою і психологічна позиція одного з них сильніша. мистецтво кохання. любов і кохання. Характеристика криз подружнього життя. Сімейні конфлікти як конфлікти що виникають в системі взаємин між людьми, які об'єднані шлюбними або кровними зв'язками. Конфлікт «батьки і діти» як особливий вид сімейних конфліктів, його види. Шляхи вирішення і подолання сімейних конфліктів.

Тема 11. Соціальні конфлікти: шляхи, засоби попередження та розв'язання

Соціальний конфлікт як крайній випадок загострення соціальних протиріч, який виражається в зіткненні різних соціальних спільнот, обумовленому протилежністю чи суттєвою відмінністю їх інтересів, цілей, тенденцій розвитку. Загальна характеристика соціальних конфліктів. Особливості прояву соціальних конфліктів. Класифікація соціальних конфліктів. Основні методи і прийоми попередження та розв'язання соціальних конфліктів. Соціальна напруженість як міра порушення щільності соціальної тканини. Соціальна напруга як динамічна змінна характеристика стану суспільства, що дає змогу визначати якість суспільних станів через більшу чи меншу соціальну напруженість, а відтак – через різну щільність практик мережевих взаємодій, які становлять основу соціальної тканини.

Тема 12. Глобальні та регіональні конфлікти

Глобальний конфлікт як конфлікт, обумовлений глобальними проблемами сучасності, що торкається інтересів усього людства і несе загрозу існуванню цивілізації Типи та особливості глобальних конфліктів. Передумови виникнення глобальних конфліктів. Об'єктивні основи прогнозування глобальних конфліктів. Шляхи попередження глобальних конфліктів. Особливості прояву регіональних конфліктів; Економічні, політичні, релігійні та ідеологічні конфлікти. Сучасні найбільш гострі регіональні конфлікти. Зміст управління регіональними конфліктами.

Тема 13. Технології ефективного поведінки управлінця в конфлікті

Конфліктологія управлінської та адміністративної діяльності. Підходи до профілактики конфліктів у менеджменті: з огляду на наявність об'єктивних і суб'єктивних усунення об'єктивних причин; управління поведінкою співпрацівників відповідно до прийнятих норм поведінки. Завдання управлінця на етапі конфлікту як допомога членам групи усвідомити важливість злагодженої роботи, подолати розбіжності, що виникли; активізувати усвідомлення того, що відбувається, спрямовувати членів групи на взаємну підтримку, надання дієвої взаємодопомоги. Підготовка майбутніх управлінців до вирішення конфліктних ситуацій.

Тема 14. Мистецтво розв'язання та вирішення конфліктів як шлях до успіху

Суперечка як комунікативна ситуація, де наявне активне ставлення до позиції співрозмовника, що виражається в її критичній оцінці. Учасники суперечки: пропонент, опонент і аудиторія. Дискусія як суперечка, спрямована на досягнення істини що використовує тільки коректні прийоми. Полеміка як суперечка, спрямована на перемогу над протилежною стороною що використовує тільки коректні прийоми. Еклектика як суперечка, що має на меті досягнення істини, але використовує для цього і некоректні прийоми. Софістика як суперечка, що має на меті досягнення перемоги над протилежною стороною з використанням як коректних, так і некоректних прийомів. Ескалація конфлікту як розвиток конфлікту, що прогресує в часі, загострення протидії, за якого наступні руйнівні впливи опонентів один на одного інтенсивніші, ніж попередні.

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Структура навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін. зав.	СРС	Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін. зав.	СРС		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Конфліктологія»	4	4	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
2.	Тема 2. Історія розвитку конфліктології	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
3.	Тема 3. Природа та діагностика конфліктів	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
4.	Тема 4. Основні концепції сучасної зарубіжної теорії конфліктності	9	-	2	-	-	7	9	-	-	-	-	9
5.	Тема 5. Конфлікт як соціальний феномен	9	-	2	-	-	7	9	-	2	-	-	7
6.	Тема 6. Теорії механізмів виникнення конфлікту	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
7.	Тема 7. Внутрішньоособистісний конфлікт	4	4	-	-	-	-	4	1	-	-	-	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

8.	Тема 8. Міжособистісні конфлікти як найпоширеніший тип конфлікту	4	2	2	-	-	-	4	1	-	-	-	3
9.	Тема 9. Конфлікти в системі публічного управління	2	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-
10.	Тема 10. Сімейні конфлікти	7	2	-	-	5	7	-	-	-	-	-	7
11.	Тема 11. Соціальні конфлікти: шляхи, засоби попередження та розв'язання	9	2	2	-	-	5	10	1	-	-	-	9
12.	Тема 12. Глобальні та регіональні конфлікти	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
13.	Тема 13. Технології ефективного поведінки управлінця в конфлікті	9	-	2	-	-	7	9	-	-	-	-	9
14.	Тема 14. Мистецтво розв'язання та вирішення конфліктів як шлях до успіху	9	2	2	-	-	5	10	1	-	-	-	9
	Усього годин	90	18	20	-	-	52	90	6	4	-	-	80

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.4. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

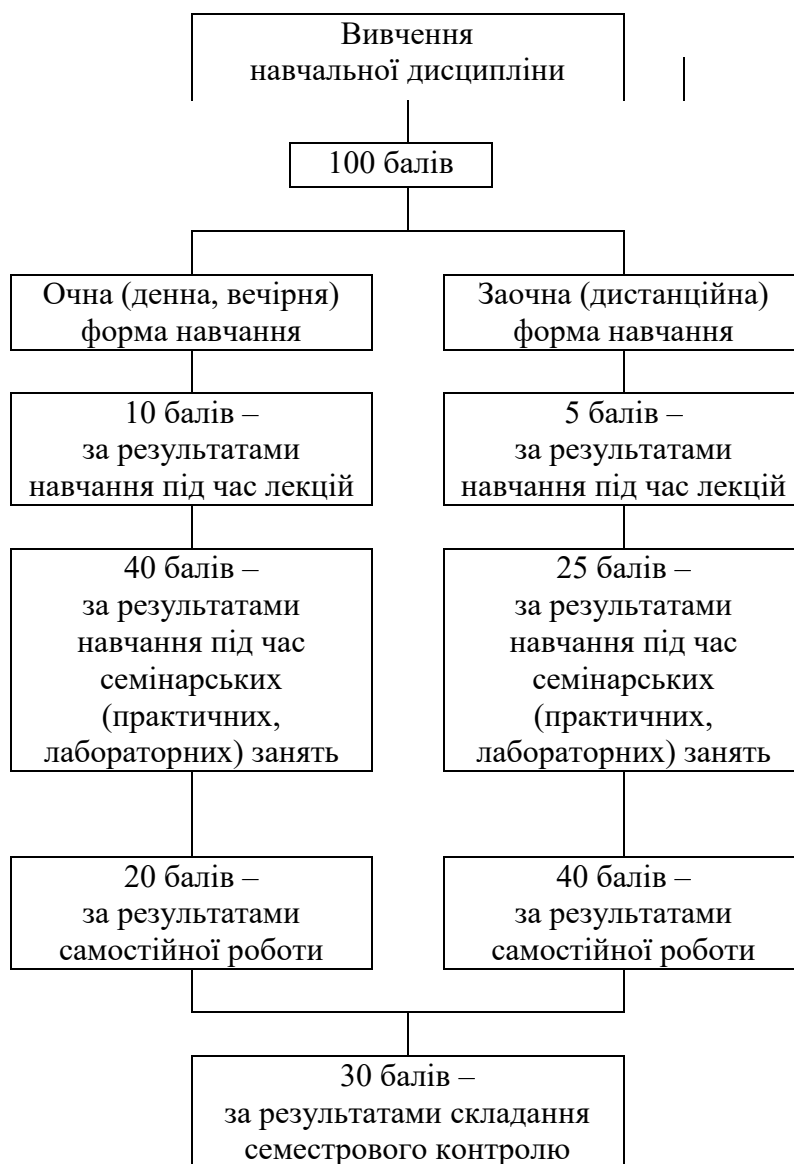
- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмових тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

7. Рекомендовані джерела

1. Бердач А.І. Конфліктологія: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2010. 162 с.
2. Берн Е. Ігри, в які грають люди. Харків: КСД, 2024. 256 с.
3. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: навчальний посібник. Київ, 2010. 125 с.
4. Брич В.Я., Корман М.М. Психологія управління: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2018. 384 с.
5. Ващенко І.В. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 407 с.
6. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2020. 172 с.
7. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: навчальний посібник. Львів: Львівський державний ун-т внутрішніх справ, 2013. 400 с.
8. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ. Київ: КНТ, 2014. 460 с.
9. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 456 с.
10. Дуткевич Т.В. Конфліктологія: конспекти лекцій: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2012. 396 с.
11. Етика ділового спілкування: навчальний посібник. Київ: Знання, 2001. 267 с.
12. Ємельяненко Л.М. Конфліктологія. Київ: КНЕУ, 2003. 315 с.
13. Конфліктологія / Д.В. Коваленко, І.М. Шалімова, О.М. Керницький, В.А. Бурбита. Харків, 2015. 196 с.
14. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України / Г.І. Луцишин. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
15. Конфліктологія: навчальний посібник для вищ. військ. навч. закл. / за ред. М.П. Гетьманчука, П.П. Ткачука. Львів: ЛІСВ, 2007. 327 с.
16. Конфліктологія: навчальний посібник / за ред. Г.В. Гребенькова. Львів: Магнолія, 2011. 229 с.
17. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: підручник. Київ, 2015. 304 с.
18. Котигоренко В. Конфліктологія. *Політична енциклопедія* / ред. кол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парламентське видавництво, 2011. 362 с.
19. Кулініч І.О. Психологія управління: підручник. Київ: Знання, 2011. 415 с.
20. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник. Київ: ВД Професіонал, 2007. 416 с.
21. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ, 2017. 267 с.
22. Пірен М.І. Конфліктологія. Київ: МАУП, 2017. 360 с.
23. Пірен М.І. Основи конфліктології: навчальний посібник. Київ, 2017. 278 с.
24. Русинка І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 332 с.
25. Соціальна конфліктологія: підручник / Л.Й. Гуменюк; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2015. 563 с.
26. Технології роботи організаційних психологів: навчальний посібник / За наук. ред. Л.М. Карамушки. Київ: Фірма «ІНКОС», 2005. 366 с.
27. Фельзер А.Б., Доброневський О.В. Техніка роботи керівника: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2013. 383 с.
28. Цимбалюк І. Психологія управління: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2018. 624 с.
29. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: навчальний посібник. Київ: Знання, 2017. 230 с.

8. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. База даних наукових публікацій <http://www.freefullpdf.com>
2. База даних Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Веб-сайт Національного фонду досліджень України <https://nrfu.org.ua>
4. Наукометрична база даних WebofScience <https://www.webofscience.co>
5. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
6. Пошукова система Google Академія <http://scholar.google.com>
7. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
8. ТОВ «Центр учбової літератури» <https://www.culonline.com.ua/>